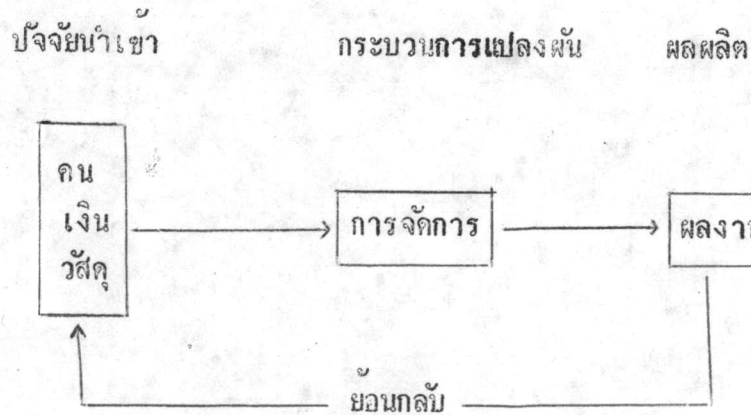

สภาพปัญหา

อุดมการณ์ของการบริหารงาน คือ ความพยายามที่จะให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และพัฒนาอยู่เสมอ ความพยายามของนักวิชาการทั้งหลายที่พยายามหาวิธีที่ดีที่สุดเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายนี้ ได้ก่อให้เกิดแนวความคิดและการปฏิบัติต่าง ๆ มากมาย

ปัจจัยพื้นฐานของการบริหารโดยทั่วไปประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (input factors) กระบวนการแปลงผัน (conversion process) และผลิตผล (out put) ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ คน เงิน และวัสดุ (men money material) ส่วนกระบวนการแปลงผันก็คือการจัดการ และผลงานก็คือผลิตผลนั่นเอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การจัดการคือ กระบวนการนำปัจจัยทั้งสามอย่างมาดำเนินการแปลงผันให้เป็นผลิตผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผลิตผลดังกล่าวมีผลสะท้อนกลับมามีอิทธิพลต่อปัจจัยนำเข้าอีก¹

รูปที่ 1 ระบบการบริหารงานโดยทั่วไป

¹อมร รักษาสมัย, "การพัฒนาการบริหารตามแผนพัฒนาประเทศ," ใน อมร รักษาสมัย และชัชติยา กรรณสูตร (บรรณาธิการ), ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์, 2515), หน้า 289-290.

ในบรรดาทรัพยากรการบริหารหรือปัจจัยนำเข้านั้น ทรัพยากรมนุษย์ (human resources) หรือ "คน" เป็นสิ่งที่นักวิชาการและนักบริหารทั้งหลายยอมรับในความสำคัญเสมอมา จอมพลถนอม กิตติขจร อดีตนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้บังคับบัญชาคนไว้ดังนี้

ในบรรดาปัจจัยในการพัฒนาประเทศนั้น กำลังคนนับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะเหตุว่า ถ้ามีจำนวนมากพอสมควรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมแก่หน้าที่การงานและมีการจัดการที่ดีแล้ว โอกาสที่จะทำงานให้ได้รับผลดีและประสิทธิผลย่อมสูงขึ้นเป็นอันมาก คุณสำคัญยิ่งกว่าเงินและสิ่งของมากมายนัก เพราะถ้าคนสามารถแล้วทุกสิ่งทุกอย่างก็จะสำเร็จลุล่วงไปโดยสิ้นและรวดเร็ว²

สำหรับการบริหารการศึกษา บุคคลากรสำคัญที่จะช่วยให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดีคือครู ครูเป็นผู้มีหน้าที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาโดยรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและการปรับตัวในสังคม นอกจากงานด้านการสอนแล้วยังมีบทบาทในการควบคุมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนและการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ครูจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งในการบริหารการศึกษา ถ้าครูทำงานและมีประสิทธิภาพในการสอน ก็จะบรรลุถึงเป้าหมายของการศึกษาได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ครูจะมีประสิทธิภาพในการสอนเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าครูมีความพึงพอใจในงาน มีขวัญอยู่ในระดับใด ครูที่กำลังขวัญสูงก็จะมีภาวะกระตือรือร้นในการสอน ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ครูที่กำลังขวัญต่ำ ประสิทธิภาพในการสอนย่อมจะลดน้อยลง การที่ครูจะมีขวัญและความพึงพอใจอยู่ในระดับใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน โอกาสก้าวหน้า ฯลฯ

²ถนอม กิตติขจร, นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาข้าราชการ (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507), หน้า 240.

อย่างไรก็ตามในแต่ละเขตพื้นที่ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรในการบริหารการศึกษาอาจแตกต่างกันไป สำหรับในภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขตจังหวัดชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย และมีประชากรส่วนใหญ่อที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมประเพณีและศาสนาจากคนไทยในภูมิภาคอื่น ๆ การปฏิบัติงานของข้าราชการในพื้นที่ดังกล่าวจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีอยู่ตลอดเวลา ความปลอดภัยก็เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจของข้าราชการในจังหวัดภาคใต้อย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงทัศนคติ ขวัญ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมของข้าราชการครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะไล่ตั้งแต่ปัจจัยด้านศาสนา คือ ศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม เป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิมในแง่ของการประสานสัมพันธ์ ความช่วยเหลือ และความร่วมมือระหว่างกัน
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อบกพร่องต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก อันได้แก่ สวัสดิการ ผลประโยชน์เงื่อนไขต่าง ๆ ความมั่นคงและความปลอดภัยที่กระทบกระเทือนต่อขวัญและความพึงพอใจของข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิม

สมมติฐานในการศึกษา

1. ข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิมมีความประสานสัมพันธ์กันดีทั้งในงานส่วนตัวและสภาพการทำงาน จึงก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน
2. ข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิม ได้รับความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานราชการอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานร่วมกัน

3. ข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิมมีขวัญและความพึงพอใจในสภาพ
 ของตน จึงก่อให้เกิดความตั้งใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่

4. การที่จังหวัดสตูล มีได้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดปัญหา
 การแบ่งแยกดินแดน จึงทำให้ข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิมมีความรู้สึกปลอดภัยจาก
 การคุกคามจากปัญหาเรื่องนี้

5. ข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิมมีความหวาดหวั่นในปัญหาเรื่องโจร
 ฆูการร้ายคอมมิวนิสต์ที่กำลังเกิดขึ้นในจังหวัดสตูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคในระบบราชการและเป็น
 แนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ขอบกพร่องเหล่านั้นให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลต่อ
 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการวางแผนในการพัฒนาประเทศ

2. เพื่อให้ทราบทัศนคติของข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิมในการ
 ประสานสัมพันธ์และความร่วมมือในการปฏิบัติงานและหาวิธีการ เสริมสร้างใหม่ทัศนคติ
 ที่ติดกันยิ่งขึ้น

3. ทำให้ทราบถึงส่วนบกพร่องของตัวระบบกลไกในระบบราชการ
 ในเรื่องการสร้างขวัญและความพึงพอใจ เพื่อหาทางตอบสนองต่อความต้องการของ
 ข้าราชการอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายในการปราบปรามและป้องกันภัยอัน
 เนื่องมาจากปัญหาโจรฆูการร้ายคอมมิวนิสต์และปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดน ให้
 เหมาะสมกับสภาพของสังคม

ผลงานที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องขวัญและความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการ
ครูไทยพุทธและไทยมุสลิม

ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อนเลย และการวิจัยเกี่ยวกับกำลังขวัญในการ
ปฏิบัติงานของข้าราชการเจ้าหน้าที่อื่นที่ปฏิบัติงานในภาคต่าง ๆ ได้มีผู้วิจัยมาแล้วบ้าง
แล้ว และมีการวิจัยด้านอื่น ๆ ในหัวข้อเกี่ยวข้องของมีส่วนสัมพันธ์คล้ายคลึงกับการวิจัยเรื่อง
ขวัญและความพึงพอใจของข้าราชการครูไทยพุทธและไทยมุสลิม มีดังนี้

เมื่อ พ.ศ. 2514 นายนคร ชชาติตระกูล ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษา
เปรียบเทียบกำลังขวัญในการปฏิบัติงานของครูในพระนครกับครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เสนอตอบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยใช้การศึกษาได้จากหนังสือ
และส่งแบบสอบถามไปให้ครูในจังหวัดพระนคร จำนวน 250 คน ครูในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ จำนวน 250 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ ตอบ ผลการวิจัยสรุปไว้ว่า ต่างมี
ความพอใจในสภาพงานของการทำงาน เพื่อนร่วมงาน พอใจเชื่อมั่นในความสำเร็จของ
การสอน พอใจในตัวผู้บังคับบัญชาเท่ากัน ในเรื่อง โอกาสที่จะก้าวหน้าและความปลอดภัย
ครูในพระนครมีขวัญดีกว่า ส่วนในเรื่องสถานะศักดิ์ศรีของอาชีพครู ครูในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือสูงกว่า

เมื่อ พ.ศ. 2516 นายจักรพงษ์ เจริญศิริ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษา
กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดภาค
กลาง เสนอตอบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศึกษาได้จากหนังสือส่งแบบ
สอบถาม ผู้ตอบได้แก่ พนักงานส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอของภาคกลาง จำนวน
243 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ข้าราชการกลุ่มนี้มีความพึงพอใจในสภาพการทำงาน เพื่อน
ร่วมงาน พอใจผู้บังคับบัญชามาก ด้านสวัสดิการและโอกาสก้าวหน้าต่างมีความพอใจใน
สถานะ ศักดิ์ศรี และความปลอดภัยสูง

วิทยานิพนธ์และเรื่องที่เกี่ยวข้องมาแล้ว โดยทั่วไปใช้การส่งแบบสอบถาม การสำรวจ
สัมภาษณ์ ศึกษาจากหนังสือเป็นหลักในการเขียนวิทยานิพนธ์

ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยถึงเรื่องนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาวิจัยข้าราชการครูไทยพุทธ และข้าราชการครูไทยมุสลิมเป็นประการสำคัญในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ต้องการ ดังนั้นข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งออกได้ดังนี้ คือ

1. การที่กลุ่มตัวอย่างเพิ่งเข้ามาดำรงตำแหน่งหน้าที่ อาจจะไม่เข้าใจสภาพของท้องที่ในจังหวัดสตูลได้ดีพอ ทำให้ไม่เข้าใจประเด็นคำถาม
2. ปัจจุบันอุปสรรคด้านการคมนาคม โรงเรียนบางแห่งอยู่ในท้องที่ห่างไกลจากตัวเมือง เช่น ในอำเภอควนกาหลง ในอำเภอทุ่งหวา เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก เข้าถึงลำบาก ซึ่งก็เป็นอุปสรรคประการหนึ่งในการที่จะสอบถามความคิดเห็นต่าง ๆ ของครูที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง
3. บางโรงเรียนมีครูไม่ครบจำนวนที่ต้องการใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เช่น ไปอบรม ลาศึกษา ลาป่วย ลากิจ เขาตัวเมือง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมและทัศนคติบางประการของข้าราชการครู โดยใช้การนับถือศาสนาเป็นตัวแปรสำคัญ ดังนั้นจึงมิได้พิจารณาถึงตัวแปรอื่น ๆ เช่น สังกัดของครู หน่วยงาน ประเภทโรงเรียน ตลอดจนเพศ อายุ วุฒิ และอายุราชการ

ในด้านตัวแปรตามที่จะศึกษานั้น ให้ความสนใจกับ พฤติกรรม และทัศนคติของข้าราชการครูบางประการ ได้แก่ การประสานสัมพันธ์ ความร่วมมือ ขวัญ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความรู้ที่ปลอดภัย

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการที่สามารถแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

- 2. การสุ่มตัวอย่าง
- 3. การเสนอข้อมูลแบบรอยละและเชิงสถิติในการทดสอบความน่าเชื่อถือ
- 4. การวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

ก. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำความรู้จากการค้นคว้า คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งผู้อื่น ๆ นำมาประยุกต์สร้างแบบสอบถามขึ้น และทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามในครั้งแรก โดยการนำมาทดลองศึกษากับกลุ่มประชากรคือ ข้าราชการครูจำนวนหนึ่ง ทดสอบความเข้าใจและปฏิกิริยาที่มีต่อแบบสอบถามนี้โดยให้แสดงความคิดเห็นวิจารณ์ และเมื่อได้ผลสรุปต่าง ๆ แล้วก็ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้อง และรัดกุมยิ่งขึ้น

ในคำถามในแบบสอบถามจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาที่สถิติต่อระบบบริหารราชการและงานที่ปฏิบัติในหน้าที่ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ลักษณะคำถามนั้นทั้งชักและลบ ให้ผู้ตอบตัดสินใจตอบด้วยความรู้สึกนึกคิดของตนเอง แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นคำถามปิดปิด (closed-ended-question) คือ คำถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ (yes-no question) มี 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่มีความเห็น การใช้แบบสอบถามชนิดปิดนี้ทำให้ผู้ตอบตอบได้สะดวกรวดเร็ว ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ถาม และเพื่อความเป็นมาตรฐานอันเดียวกันในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื้อหาของคำถามในแบบสอบถามประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ก. ทัศนคติของข้าราชการครูเกี่ยวกับการบริหารงานในหน่วยงาน
- ข. การดำเนินงานของข้าราชการในด้านการประสานสัมพันธ์และความร่วมมือในระหว่างหน่วยราชการและระหว่างหน่วยราชการกับประชาชน
- ค. ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่รื้อหรือผิดพลาด การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้แก่ ปัญหาเรื่อง โจรผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ดินแดน

ง. ทิศนคติเกี่ยวกับขวัญและความพึงพอใจของข้าราชการครู อันเนื่องมาจากสถานภาพ ระบบการบริหาร และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
 ในตอนท้ายขอแบบสอบถามได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นแบบอิสระ

ข. การสุ่มตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างจากข้าราชการครูไทยพุทธและมุสลิมในจังหวัดสตูลทั้งหมด คือ 4 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ
 วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเชิงช่วงชั้นอย่างไม่มีสัดส่วน (disproportional-stratified sampling) คือเป็นการกำหนดอัตราส่วนของตัวอย่างต่อประชากรในแต่ละภาคชั้นไม่เหมือนกันในเรื่องจำนวน เนื่องจากจำนวนครูและจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างนี้

จำนวนครูทั้งหมดของโรงเรียนทุกประเภท มี	2,070 คน
สุ่มตัวอย่าง (เฉพาะข้าราชการโรงเรียนรัฐบาล)	820 คน

สำหรับประเภทของโรงเรียนผู้วิจัยได้วิจัยทั้งโรงเรียนภาคการศึกษาบังคับ และโรงเรียนอาชีวศึกษา โดยแบ่งดังนี้

โรงเรียนภาคการศึกษาบังคับ จำนวน 151 แห่ง จำนวนครูทั้งหมด 2,018 คน
สุ่มตัวอย่าง 78 แห่ง จำนวนครูที่สุ่ม 779 คน
โรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 2 แห่ง จำนวนครูทั้งหมด 52 คน สุ่มตัวอย่าง 2 แห่ง จำนวนครูที่สุ่ม 41 คน

โดยที่สามารถแยกรายละเอียดตามจำนวนของแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอ

ดังนี้

1. อำเภอสตูล	สุ่มตัวอย่าง	26	แห่ง
2. อำเภอละงู	สุ่มตัวอย่าง	21	แห่ง
3. อำเภอทุ่งหวา	สุ่มตัวอย่าง	6	แห่ง

4. อำเภอควนกาหลง	สุ่มตัวอย่าง	12	แห่ง
5. กิ่งอำเภอควนโดน	สุ่มตัวอย่าง	4	แห่ง
6. กิ่งอำเภอหาแพ	สุ่มตัวอย่าง	11	แห่ง
รวมทั้งหมด		80	แห่ง

สำหรับในแต่ละอำเภอและ กิ่งอำเภอตามจำนวนข้างต้นนี้มีรายชื่อโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งได้รับการเลือกเป็นกลุ่มข้อมูลในการให้ข้อมูล ดังรายชื่อต่อไปนี้

อำเภอเมืองสตูล

1. โรงเรียนนาต	2. โรงเรียนเจบีล้ง
3. โรงเรียนบ้านโคกประดู่	4. โรงเรียนเทคนิคสตูล
5. โรงเรียนทุ่งวิมาน	6. โรงเรียนบ้านกุ่มบังจางบัง
7. โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์	8. โรงเรียนบ้านท่ามะลังใต้
9. โรงเรียนกาลันมาตุ	10. โรงเรียนบ้านเกาะยาว
11. โรงเรียนบ้านเกาะสาทราย	12. โรงเรียนวังมาตุลชุม
13. โรงเรียนต้นหยงกาโบย	14. โรงเรียนอนุบาลสตูล
15. โรงเรียนวัดรู	16. โรงเรียนบ้านเนินสูง
17. โรงเรียนท่ามะลังเหนือ	18. โรงเรียนท่าหิน
19. โรงเรียนคลองขุด	20. โรงเรียนบ้านกาณะ
21. โรงเรียนบ้านใหม่	22. โรงเรียนวัดหน้าเมือง
23. โรงเรียนเกตรี	24. โรงเรียนเทศบาล 2
25. โรงเรียน(ไมทราบชื่อ) 1 แห่ง	26. สำนักงานประถมศึกษาจังหวัด

กิ่งอำเภอควนโดน

1. โรงเรียนมาตควนโดน	2. โรงเรียนควนโดนวิทยา
3. โรงเรียนดู่สน	4. โรงเรียนบ้านควนสะตอ

กิ่งอำเภอท่าแพ

1. โรงเรียนบ้านควนเก	2. โรงเรียนบ้านวังปลิง
3. โรงเรียนบ้านสวนเทศ	4. โรงเรียนแปะพะเนื่อ
5. โรงเรียนแปะไร่	6. โรงเรียนบ้านปลัดควา
7. โรงเรียนบ้านนาแก้ว	8. โรงเรียนบ้านท่าน้ำเค็ม
9. โรงเรียนบ้านท่าน้ำเค็มใต้	10. โรงเรียนท่าแพศุภวิทย
11. โรงเรียนบ้านสาคร	

อำเภอควนกาหลง

1. โรงเรียนทุ่งตำเสา	2. โรงเรียนบ้านหัวน้ำดำ
3. โรงเรียนนิคมพัฒนาภาคใต้	4. โรงเรียนนิคมชอຍ 10
5. โรงเรียนนิคมชอຍ 4	6. โรงเรียนควนกาหลงวิทยาคม
7. โรงเรียนเกษตรกรรมควนกาหลง	8. โรงเรียนนิคมพัฒนาฝั่ง 20
9. โรงเรียนบ้านวังพระเคียน	10. โรงเรียนบ้านกาหวิน
11. โรงเรียนบ้านเขาไคร	12. โรงเรียนพัฒนาภาคใต้ 2

อำเภอทุ่งหวา

1. โรงเรียนบ้านวังตง	2. โรงเรียนบ้านช่องไทร
3. โรงเรียนบ้านนาทอน	4. โรงเรียนทุ่งหวา
5. โรงเรียนบ้านมาราญี	6. โรงเรียนทุ่งหวาวรรวิทย

อำเภอละงู

1. โรงเรียนบ้านโกตา	2. โรงเรียนบ้านควนฟ้าแสบ
3. โรงเรียนบ้านทุ่ง	4. โรงเรียนละงู
5. โรงเรียนบ้านหายาง	6. โรงเรียนอุไร
7. โรงเรียนท่าพยอม	8. โรงเรียนบ้านในเมือง

9. โรงเรียนคลองน้ำเค็ม	10. โรงเรียนกำแพงวิทยา
11. โรงเรียนบ้านปากบึง	12. โรงเรียนมอหิน
13. โรงเรียนหัวควน	14. โรงเรียนป่าตาง
15. โรงเรียนทวยมะพร้าว	16. โรงเรียนมอเจ็ดลูก
17. โรงเรียนตะโล๊ะไผ่	18. โรงเรียนท่าแลตสา
19. โรงเรียนคันทงระโนด	20. โรงเรียนบ้านปากพารา
21. โรงเรียนบ้านไสใหญ่	

การรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและขอความร่วมมือช่วยเหลือจากข้าราชการครูให้เป็นผู้ส่งแบบสอบถามต่อไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และรวบรวมส่งคืนให้ ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมีจำนวนดังนี้

จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่แจกออกไป 820 ชุด ได้รับกลับคืนมา 810 ชุด ไม่ได้รับคืน 10 ชุด

ในจังหวัดสตูลมี 4 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ได้แจกแบบสอบถามไปและได้รับคืนแยกตามแต่ละอำเภอ กิ่งอำเภอ ได้ดังนี้

อำเภอเมืองสตูล

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	391 แห่ง	ใช้แบบสอบถามทั้งหมด	302 ชุด
สุ่มตัวอย่าง	26 แห่ง	ได้รับแบบสอบถามกลับคืน	300 ชุด

อำเภอทุ่งหวา

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	17 แห่ง	ใช้แบบสอบถามทั้งหมด	52 ชุด
สุ่มตัวอย่าง	6 แห่ง	ได้รับแบบสอบถามกลับคืน	50 ชุด

อำเภอควนกาหลง

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	27 แห่ง	ใช้แบบสอบถามทั้งหมด	101 ชุด
สุ่มตัวอย่าง	12 แห่ง	ได้รับแบบสอบถามกลับคืน	99 ชุด

อำเภอละงู

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	44 แห่ง	ใช้แบบสอบถามทั้งหมด	200 ชุด
^{สุ่มตัวอย่าง}	21 แห่ง	^{ได้รับแบบสอบถามกลับคืน}	199 ชุด

กิ่งอำเภอทาแพ

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	15 แห่ง	ใช้แบบสอบถามทั้งหมด	90 ชุด
^{สุ่มตัวอย่าง}	11 แห่ง	^{ได้รับแบบสอบถามกลับคืน}	90 ชุด

กิ่งอำเภอควนโดน

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	11 แห่ง	ใช้แบบสอบถามทั้งหมด	75 ชุด
^{สุ่มตัวอย่าง}	4 แห่ง	^{ได้รับแบบสอบถามกลับคืน}	72 ชุด

จากการส่งแบบสอบถามออกไปและได้รับคืนมาทั้งหมด เมื่อนำมารวมกัน และแบ่งตามจำนวนของข้าราชการครูไทยพุทธและมุสลิม ได้ดังนี้

ข้าราชการครูไทยพุทธ

ส่งไป	526 ชุด	ได้รับคืน	517 ชุด	คิดเป็นร้อยละ	98.29
-------	---------	-----------	---------	---------------	-------

ข้าราชการครูไทยมุสลิม

ส่งไป	294 ชุด	ได้รับคืน	293 ชุด	คิดเป็นร้อยละ	99.66
-------	---------	-----------	---------	---------------	-------

รวมแบบสอบถามที่ส่งไป 820 ชุด ได้รับคืนมา 810 ชุด
คิดเป็นร้อยละ 98.78 และที่ไม่ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 1.22

ง. การวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย สรุปตามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ในประเด็นการประสานสัมพันธ์ ได้พิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือทางด้านภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี การแสดงความคิดเห็น และความร่วมมือ

2. ในประเด็นความร่วมมือ และความช่วยเหลือที่ได้รับจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ และประชาชน พิจารณาจาก การประสานงาน, การขอความช่วยเหลือ และความพึงพอใจ หรือความเต็มใจ

3. ขวัญและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พิจารณาจากทัศนคติ ซึ่งเกี่ยวกับ ความเหมาะสมและความต้องการในตำแหน่งหน้าที่, ความมีอิสระในการร้องเรียนและการแสดงความคิดเห็นในหน่วยงาน เงินเดือน - รายได้ และสวัสดิการสิทธิผลประโยชน์ต่าง ๆ ,สถานภาพทางสังคมและงบประมาณของหน่วยงาน

4. ความปลอดภัยอันเนื่องมาจากปัญหาการแบ่งแยกดินแดน พิจารณาจากทัศนคติของ ข้าราชการเกี่ยวกับ สภาพของปัญหาในปัจจุบัน และการคาดคะเนในอนาคต, สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ศาสนา และสภาพทางภูมิศาสตร์

5. ความหวาดหวั่นต่อปัญหาโจรสลัดก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ พิจารณาจากทัศนคติเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน มาตรการในการป้องกันปราบปรามของทางราชการและหน่วยงาน รวมทั้งอิทธิพลทางศาสนา

ทั้งนี้โดยทำการวิเคราะห์ในแง่มุมต่าง ๆ (ตามสมมุติฐาน) ดังต่อไปนี้

1. สภาพของการประสานสัมพันธ์ ความร่วมมือ ขวัญ - ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความรู้สึกปลอดภัยจากปัญหาการแยกดินแดน และความรู้สึกหวาดหวั่นจากการก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ในแง่ของความดีหรือความเข้มแข็งของความรู้สึกในแง่มุมต่าง ๆ เหล่านี้ของครูจังหวัดสตูล

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้สึกดังกล่าว ระหว่างครูที่นับถือศาสนาต่างกัน.